

## เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมนะ แต่ไม่ใช่สอนใคร สอนตัวเอง เห็นไหม สถานที่ของเรา เราฝึกของเราไว้ เราฝึกของเราไว้ เราดูแลของเราไว้ เราเรียกร้องได้ เราจะขอให้สงบสงัดอย่างไรก็ได้ นี่ สถานที่ของเรา เป็นสถานที่ฝึกหัด แต่เวลาเราไปข้างนอก เราไปข้างนอกเพราะเราไม่เคยไปไหนเท่าไร แต่ไปเพราะว่าโยมจับแกลเป็นคนช่วยดูแล แกลเป็นคนช่วยดูแล แกลรับส่งพระจาก ๒ วัดนั้น มาลงอุโบสถที่ ๘ ปี ตั้งแต่สร้างวัด ตั้งแต่สวนผึ้ง ไปงกระทิง เวลาลงอุโบสถที่นี่ จะมีพระมาลงอุโบสถที่นี่ ๔-๕ วัด

ฉะนั้น เขาก็รับส่ง เขาก็ดูแล มันมีบุญคุณ บุญคุณของเขา เขาดูแลเรามา เราก็แสดงน้ำใจว่าจะไปเผาศพเขา แต่พอจะไปเผาศพเขา พอไปแล้วเขาขอให้เทศน์ อาราธนาให้เทศน์ เขาบอกว่ามันเสียโอกาส ก็เลยไปเทศน์ พอไปเทศน์ขึ้นมา ลูกศิษย์ที่สนใจฟังเขาก็มี แต่โดยธรรมชาติของเขา ธรรมชาติของคนเขาทำธุรกิจ เขาอยู่สังคมโลกของเขา เวลาเขามาเขาก็มาสรวลเสเฮฮา

ตาแป๊ะเสียงดังมาก แล้วเราก็ให้ลูกศิษย์เรา ลูกศิษย์เขาบอกจะให้เทศน์ เราบอกให้ช่วยดูแล เราสงสารนะ สงสารเพราะเด็กไปพูดกับผู้ใหญ่ แล้วผู้ใหญ่ที่เขาแบบว่าผู้เฒ่าผู้แก่ไซ้ไหม เขาเป็นผู้ใหญ่ แล้วเด็กจะไปห้ามเขา ห้ามเขา เขาก็ไม่ฟัง เราเลยบอกว่าเป็นสิทธิ์ของเขา เป็นสิทธิ์ของเขา เรายังพูดว่าให้เป็นสิทธิ์ของเขา

เวลาเทศน์ไปนะ มันก็เหมือน เราจะบอกว่าสี่ขอให้ควายฟัง เวลาสี่ขอให้ควายฟัง ควายไม่รู้เรื่อง นี่เราเทศน์ไป เขาก็คุยกันเสียงลั่นๆ เลยนะ โอ้เราก็เทศน์นะ “สังฆกรรมนะ สังฆกรรมนะ” เกาะธรรมมาสน์แน่นเลยนะ “วัฏฏะนะ วัฏฏะนะ” แล้วมันก็สังเวชตัวเองไง สังเวชตัวเองเหมือนเด็กๆ เหมือนเด็กๆ ที่เรียกร้องของจากผู้ใหญ่ แล้วผู้ใหญ่ไม่ให้มันก็ร้องไห้ เราเหมือนเด็กคนนั้นนะ เหมือนเด็กๆ เวลากร้องไห้บังคับให้พ่อแม่ซื้อของให้ แล้วพ่อแม่ก็ไม่ซื้อให้

ไอนี้ก็เหมือนกัน กำมือแน่นเลยนะ “วิญญะนะ วิญญะนะ” เทศน์ไปมันก็สังเวชตัวเองนะ เออ! เอ็งมันเด็กมากเนาะ อนุบาลจริงๆ เลย ร้องไห้เอา เห็นไหม ต่างคนต่างว่าตัวเองทำดี ใจต่างคนต่างว่าตัวเองทำดี เขาก็ประเพณีของเขา เขามางานศพของเขา เขามาเพื่อแสดงถึงความคิดระลึกถึงกัน ไอนี้เราก็ตเทศน์ “สัจจะๆ” ยินนะ กำแน่นเลยละ ทีนี้กำแน่นขึ้นมา เวลาพูดประสาเรา คือว่าประสาเราถ้าว่าสัจจะให้ควายฟังก็สัจจะให้ควายฟัง แต่ว่ามันเป็นโอกาสที่เราได้พูด เราก็ดูเต็มที เพราะคนที่มา ลูกศิษย์ก็มหาศาล เขาก็ฟังของเขา แต่ไอ้คนที่เขาไม่เคยรู้จัก เขาไม่รู้สิ่งใดๆ เลย เขาไม่รู้สิ่งใดเลย ถ้าเขาไม่รู้สิ่งใดเลย เขาเป็นอย่างนั้น ถ้าเป็นอย่างนั้น สิ่งที่เป็นอย่างนั้น นี้ โลก โลกเป็นอย่างนั้น

ถ้ามันเป็นความจริงๆ แสดงธรรมๆ แสดงธรรมควรแสดงธรรมที่ไหน ถ้ามีการเคารพธรรม มันมีความสงบมีความสงบ เวลาแสดงธรรมแล้วมันจะเข้าถึงหัวใจ ถ้าเข้าถึงหัวใจ เปิดใจ ใจ แต่เขาไม่เปิดใจนะ หลวงตาท่านสอนว่า คนเขานอนหลับอยู่ เราจะไปป้อนอาหารเขา สำลักตาย หัวใจมันปิด หัวใจเขาไม่รับรู้ ของเขา ใจเขาปิด เราจะทำอย่างไรมันก็เข้าไปไม่ได้หรือ มันเข้าไปไม่ได้ ถ้ามันเข้าไปไม่ได้ จะกำมือแน่นขนาดไหนเขาก็ไม่รับรู้เอ็ง โอโฮ! กำมือแน่น คลั่งแล้วกันแหละ คลั่งเลยแหละ เทศน์ไปก็จำตัวเองไป เออ! มันสังเวชไป

แต่ไป ไปเพราะระลึกถึงน้ำใจของเขา ไปเพราะเวลาคนของเขาเนาะ คนของเขาเวลาเขาทำไปฟังเขาพูดไป เขาไม่กลัวความตายนะ เขาบอกเขาเป็นคนชักรอกเอง ออกซิเจนเขาดีออกเอง จนลูกชายถาม “ป้า ป้าจะเอาอย่างนี้หรือ” เขาพยักหน้า เหมือนกับการุณยฆาต การุณยฆาตเขาทำอย่างนั้น

เขาป่วยไป พอเขาป่วยแล้วเขาเคยรักษาแล้วหาย แล้วมันมาอีก นี่น้ำใจของเขา เราก็ดูดยกเป็นอุทาหรณ์ เห็นไหม ถ้าคนมีสัจจะ คนมีการศึกษา คนมีพื้นฐานขึ้นมา มันไม่กลัวสิ่งใดเลย แม้แต่ความตายก็ไม่กลัว ถ้าความตายไม่กลัวแล้วมันจะมีอะไรมาขวางล่ะ ถ้าความตายไม่กลัวสิ่งใดเลย เพราะอะไร เพราะเขาพร้อมของเขายู่แล้ว ถ้าเขาพร้อมอยู่แล้ว ผลของวิญญะ เขาเวียนว่ายตายเกิดในวิญญะ ถ้าเขาเวียนว่ายตายเกิดในวิญญะ แต่เขามีบุญกุศลของเขาไป แล้วผู้ที่มาฟังเทศน์ล่ะ

เราพูดเลยนะ อ่าแปะๆ ทั้งหลาย เราบอกว่าไม่ต้องบริจาคนะ ไม่ต้องบริจาคนะ ไม่ต้อง ให้เห็นสิทธิของตน สิทธิของตัวอย่าโยนมันทิ้ง สิทธิของตัว หัวใจของตัวนั้นนะ ถ้าหัวใจของตัวจะมั่งมี



บางคนไม่กล้าบอกว่าฉันนับถือศาสนาพุทธนะ เพราะอะไร เพราะนับถือศาสนาพุทธ ต้องถือพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ แล้วพระสงฆ์ทำตัวกันอย่างนั้นแล้วเราไปเคารพนับถือ เราทำใจของเราได้อย่างไร

เราทำใจของเราไม่ได้นะ ถ้าเราทำใจของเราไม่ได้ เราถึงว่าพระสงฆ์ที่ดีก็มีนะ พระสงฆ์มีเกือบ ๔ แสนองค์ในประเทศไทย ฉะนั้น คำว่า “คน ๔ แสนคน” มันก็ต้องมีคนดีและคนไม่ดีปนกัน ถ้าคนไม่ดีสิ่งไหนนะ เราก็คัดแยกของเราเองไง เพราะนั่นเป็นบุคคลของเขา มันเป็นสิทธิ์ๆ เวลาเป็นสิทธิ์ของเขา หัวใจของเขาทุกซึก ถ้าเขาหายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โร เขาฝึกหัดของเขา เขาฝึกหัดของเขา นั่นล่ะคือสัจจะ นั่นล่ะคือความจริง เขาฝึกหัดของเขา เขาจะได้รับความร่มเย็นในหัวใจของเขา ถ้าเขาไม่ฝึกหัดของเขา เขาศรัทธา ศรัทธาก็เป็นความเชื่อเฉยๆ ใจ

นี่ก็เหมือนกัน ผู้ที่พระดีหรือพระไม่ดี ท่านก็ทำตัวของท่าน ท่านทำตัวของท่านเอง ถ้าท่านทำตัวของท่านเอง พระที่ปฏิบัติเลวทราม เวลาบิณฑบาตมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเวลานั้นอาหาร เหมือนกินถ่านร้อนๆ เข้าไปในกระเพาะเลยล่ะ เอาถ่านร้อนๆ ถ่านไฟที่เราหุงข้าวมัดใส่ปากไปลงกระเพาะเลย ท่านพูดถึงเวรกรรมไง แต่เวลาเรากินกันโดยปกติมันก็อร่อยเนาะ มันก็สดชื่น มันไม่เห็นผลอย่างนั้นไง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า ถ้าพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เวลาเรานับถือศาสนาพุทธ จนไม่กล้าจะพูดว่าเรานับถือศาสนาพุทธนะ บางทีเพราะเราเห็นกันแล้วเราอายแทน เราอายแทน เราจับไม่ได้ อันนั้นมันเป็นกรรมของสัตว์นะ กรรมของสัตว์คือเราไปตกอยู่สภาวะแบบนั้น ถ้าเราตกอยู่สภาวะแบบนั้น เหมือนเมื่อคืนไปจนตรอกอยู่นั่นนะ คำหัวพญานาค โอ๊ย! “สัจจะๆ” เขาก็คุยกันเล่นเฉยเลย ตาแป๊ะ ตาแป๊ะเขาก็ไม่สน ใครห้ามตาแป๊ะ ตาแป๊ะก็ไม่ฟัง เพราะตาแป๊ะเขาเป็นเจ้าแก้ว ตาแป๊ะเขาก็สนุกไปตามประสาตาแป๊ะเขานั้นแหละ เอ็งก็พูดไปสิ ก็ไม่เกี่ยว แล้วมันก็เกิดทิวภูมิมานะต่อกัน ไอ้คนไปห้ามมันก็จะมึปัญหา เราก็บอกเป็นสิทธิ์ของเขา เป็นสิทธิ์ของคน

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าธรรมะเป็นสาธารณะ มันมีอยู่ทุกแห่งทุกหน ใครมีสติปัญญาจะพิจารณาเอา แม้แต่ใบไม้ใบหนึ่งหลุดจากขั้ว ร่วงลงจากต้นไม้ผู้พื้นดิน เรารู้ ใบไม้ ตั้งแต่มันเป็นใบไม้ก่อน ใบไม้แก่คือหมคอายุขัยของมัน มันก็ต้องหลุดจากขั้วไป คนไปเห็นอย่างนั้นมันสะเทือนหัวใจได้เลยถ้าคนมีสติมีปัญญา มันมีอยู่ทั่วไปที่จะทำ

ทีนี้ของเขามันเป็นประเพณีวัฒนธรรมของเขา เราเข้าไปในประเพณีวัฒนธรรมของเขา เราไปด้วยน้ำใจของผู้ที่เสียชีวิต ผู้ที่เสียชีวิตเขาเสียชีวิตไป เราไปแสดงน้ำใจต่อเขา ไปแสดงน้ำใจต่อเขาว่าเขาเคยมีคุณกับวัดนี้ เคยมีคุณกับหลายๆ วัดของเรา เราก็ไปแสดงน้ำใจกับเขา ฉะนั้น แต่เราก็ตั้งใจว่าจะไปแสดงน้ำใจกับเขาหลายๆ แต่เขาบอกว่าให้เทศน์ด้วย อ้าว! เทศน์ก็เทศน์ เทศน์ก็บอกเป็นปฏิสันถาร ก็เท่านั้นแหละ เพราะคนมันเยอะ แต่คนเยอะ พอเทศน์ไปมันก็อย่างนี้

ขำ เทศน์ไปก็ขำไป ขำตัวเองมาก มันไม่ได้โกรธนะ มันขำตัวเอง มันเห็นถึงสภาวะแบบนั้น ถ้าประสาเราว่า มันก็รู้ว่า อยู่ มันก็รู้ว่าต้องเป็นอย่างนี้อยู่แล้ว แต่ไปเจอเข้ามันก็เหมือนกับเด็กเด็กมันมีทิวาเอชนะคะคานกัน ไอ้เขาก็คุยโม้ใหญ่เลยนะ ไอ้เราก็ “ลัจจะๆ” เราก็นั่งขำ เออ! เหมือนจะเอชนะกัน เหมือนจะเอชนะคะคานกัน แต่พูดเพื่อประโยชน์ ประโยชน์ของเขา ถ้าเขาทำได้ ถ้าทำได้มันก็ทำได้ ถ้าทำไปเป็นประโยชน์ขึ้นมา เป็นประโยชน์นะ

ฉะนั้น ถึงว่าเวลาฝึกกัน เวลาย้อนกลับมาที่วัดเรา ย้อนกลับมาที่วัดเรา เวลาเด็กมีเสียงร้องอะไร เราก็บอกว่ให้เขาเอาออกไปข้างนอกก่อน เราฝึกหัดกันไว้ มันได้ฝึกหัดมันก็รู้ของมัน ถ้าเขาไม่ได้ฝึกหัด เขาก็เคยชินอย่างนั้น เพราะเคยชินอย่างนั้น แล้วตาแป๊ะมาอย่างนี้ พระยั้ง “เจริญพรๆ” เขายั้ง อู้อู้อู! มีไอ้โก้สูงส่ง เขาบอกวัดนี้วัดของเขา เขามาที่ไรมีแต่คนปฐุพรมให้เขาเดินทั้งนั้นแหละ ไอ้บ้านมาจากไหน ไอ้บ้านมาจากไหน กำหัวพญานาคแน่นเลยนะ ไอ้บ้านนั้นมาจากไหน

ไอ้บ้านนี้มาเตือนสติพวกเอ็งเงิง เตือนสติพวกเอ็งเงิง ในหัวใจใครจะเรียกร้อง ใครจะดูแลเรา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสังฆกรรม สาระสังฆกรรมคือศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษาขึ้นมาแล้ว เราศึกษามาแล้วเราก็ได้ความรู้อันนั้นมา ความรู้อันนั้นมาเป็นโลกียปัญญา ความรู้อันนั้น ขนาดถ้ารู้ณะ ถ้ามีความทุกข์ความยาก เวลาศึกษาสิ่งนั้นมามันสะท้อนหัวใจนะ แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นไป มันสะท้อนใจมากกว่านั้นนะ เวลามันสงบขึ้นมา อืม! ของอย่างนี้ก็มีด้วยหรือ

เวลามันเกิดปัญญาขึ้นมา โอ้อโฮ! เทวดามาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวดา อินทร์ พรหมเขายังไม่รู้จักเรื่องอย่างนี้เลย ถ้าเทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์หลวงปู่มัน เวลาท่านมาฟังเทศน์ ท่านบอกว่าขอฟังเทศน์เรื่องอริยสัจ ขอฟังเทศน์ เทวดา อินทร์ พรหม

สถานะของเขา สถานะของเขาก็เหมือนความรู้สึกนึกคิดเรานี้แหละ เพราะความรู้สึกนึกคิด สถานะของมนุษย์ไง มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิด สถานะของสัตว์ สถานะของนรกอเวจี สถานะของเทวดา อินทร์ พรหม สถานะของเขา สถานะเขาสูงส่งของเขา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการได้ยศ ได้ปัญญาวิคัลป์ รวมทั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เรอกับเรา ๖๑ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์”

บ่วงที่เป็นโลกก็ลาภสักการะนี่แหละ โลกธรรม ๘ นี่บ่วงที่โลก โลกเขาสรรเสริญ โลกเขายกย่องบูชาขึ้นมา มาติดข้องอยู่กับบ่วงที่เป็นโลกอย่างนี้

บ่วงที่เป็นทิพย์ๆ เทวดา อินทร์ พรหมเป็นทิพย์ เขาเป็นพระอินทร์ เป็นพรหม เขามีศักยภาพของเขา นี่บ่วงที่เป็นทิพย์ ถ้าเราทำคุณงามความดีเราไปเกิดอย่างนั้น

เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติหักมันมา พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ บ่วงที่เป็นโลกก็บ่วงที่เขายกย่องสรรเสริญกันอยู่นี่ไง ลาภสักการะที่เขาเชิดชูบูชาอยู่นี่ไง บ่วงที่เป็นโลกมันจะรัดคอไว้

บ่วงที่เป็นทิพย์ๆ บ่วงที่เป็นทิพย์เขายังไม่รู้จักของเขา เขามาขอพึ่งธรรมๆ พึ่งธรรม พึ่งธรรมจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พึ่งธรรมจากครูบาอาจารย์ของเรา นี่ไง เพราะสถานะของเขา เพราะเขาอยู่ของเขาโดยความเป็นทิพย์ๆ มันก็เหมือนเรา เหมือนเรา ความเป็นมนุษย์ของเรา เราที่มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนเรา ความรู้สึกนึกคิด สถานะของมนุษย์ไง สถานะของสัตว์ ละ สถานะของเทวดา อินทร์ พรหมละ สถานะของเขา ถ้าสถานะของเขามันก็เป็นความรู้ของเขา รู้แค่นั้นไง แต่เขาไม่รู้เรื่องอริยสัจ เขารู้ความจริงไม่ได้ เขารู้ความจริงไม่ได้เขาถึงมาขอพึ่งเทศน์ ใจ พอพึ่งเทศน์ขึ้นมา เทศน์เรื่องอะไร สอนเรื่องอะไร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ เทวดา อินทร์ พรหมสำเร็จเป็นพระอรหันต์เป็นร้อยเป็นพัน เป็นหมื่นเป็นแสน

เวลาประโยชน์ ประโยชน์ตรงนั้นเพราะอะไร ประโยชน์ตรงนั้นเพราะเขาตั้งสติ เขาตั้งสติของเขา ถ้าใจของเขาเปิดกว้าง ภาวนะที่มันคว่ำอยู่ให้มันหงายขึ้น พอหงายขึ้น สัจจะเข้าไป สิ่งใด เข้าไปสะเทือนหัวใจ ถ้าสะเทือนหัวใจ มันเกิดปัญญา เกิดมรรคเกิดผล มันสำรอกมันคาย ถ้ามันคาย มันต้องมีสิ่งที่คายออกไปจากใจ ถ้ามันคายออกไปจากใจ “ทำไมไม่บอกฉัน ทำไมเพิ่งมาบอกฉันตอนนี้”

ตาแป๊ะมันยังคุยกันลั่นๆ อยู่ นั่นนะ จะบอกฉันอะไร

“ทำไมไม่บอก ทำไมไม่สั่งไม่สอน”

ถ้ายังไม่รู้จริงมันก็เป็นอย่างนั้นแหละ มันรู้จริงไม่ได้ไง เวลามันรู้จริงขึ้นมาแล้วมัน เสียหายโอกาส เสียหายเวลา “ทำไมไม่บอก ทำไมไม่บอกตั้งแต่ต้น ทำไมปล่อยจนปานนี้ค่อยมาบอก ปล่อยจนปานนี้ค่อยมาบอก”

เวลาบอกมัน มันยังคุยกันไม่อยู่นั่นนะ สีซอให้ควายฟัง ควายมันไม่รับรู้ของมัน นี่ไง ด้วยทฤษฎีมานะ ด้วยความเห็นของเขา ด้วยความเห็นของเขา ฉะนั้น นี่ความเห็นของเขา นี่พูดถึง กาลเทศะ ผิดที่ผิดทางไง สัตว์ป่าหลงเข้าเมือง สัตว์ป่าไปติดถังขยะไง ไปถึงถังขยะ คุ้ยใหญ่เลย นึกว่ามีอาหาร ตกไปในถังขยะ ออกไม่ได้ คินโครมๆ อยู่ในถังขยะ

สัตว์ป่าต้องอยู่ป่า เวลาครูบาอาจารย์ท่านสั่งสอน เราอยู่ในที่สงบสงัด ถ้ามองทางโลก มองทางโลกเราไม่กล้าทำอะไรเลยนะ มันลำบากลำบากไปทั้งหมด เดียวนี้ทุกอย่างมันมีแต่ อำนาจความสะดวก คุณภาพชีวิต ของใช้ของสอยเขาออกมาอำนวยความสะดวกเราทั้งนั้นแหละ เราก็ต้องอาบเหงื่อต่างน้ำหามาเพื่อแลกมาเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยของเรา

พระของเราถือบริหาร ๘ บริหาร ๘ ผ้า ๓ ผืน เข้าขึ้นมาเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง ไม่มีสิ่งใดเลยนะ หาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องมา เลี้ยงปากเลี้ยงท้องดำรงชีพเอาไว้ ดำรงชีพไว้ ดำรงชีพไว้เพื่อ ประพฤติปฏิบัติ เพื่อความจริงของเรา นี่ไง ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นความจริงอย่างนี้ไง ถ้า ความจริงอย่างนี้มันเกิดประโยชน์กับเรา ถ้ามีประโยชน์กับเรา

ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษาแล้วเราค้นคว้า ศึกษาวิเคราะห์วิจัยไป ศึกษาๆ มันก็ศึกษาเป็นสุดมยปัญญา ศึกษามาก็โลกียปัญญา ปัญญาที่เรา ศึกษา ปัญญาเหมือนกับเราศึกษาทางวิชาการนี้แหละ ศึกษาทางวิชาการแล้วเราฝึกหัดประพฤติ ปฏิบัติขึ้นมา เราจะมีประสบการณ์ คนมีองค์ความรู้ แต่ทำงานไม่เป็น แต่คนที่ศึกษาแล้วมีองค์ความรู้แล้วฝึกหัดขึ้นมา ทำให้มันเป็นขึ้นมา ถ้ามันเป็นขึ้นมา มันจะมีศีล สมาธิ ปัญญาขึ้นมา

แล้วศีล สมาธิ ปัญญาในตำรา ศีล สมาธิ ปัญญาของครูบาอาจารย์ของเรา กับศีล สมาธิ ปัญญาของเรานั้นไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันหรอก เพราะศีล สมาธิ ปัญญาของเรานั้นมีชีวิต มัน

สดๆ ร้อนๆ คุณิ อาหารที่มันมีสดๆ ร้อนๆ อาหารที่ไอยังขึ้นอยู่เนี่ย ปล่อยให้มันเย็นซึ๊ด เย็นซึ๊ดไป กินแล้วมันไม่อร่อย

ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าสติขึ้นมา คุณิ คนมีความทุกข์ความยากขนาดไหน เวลาที่มีสติขึ้นมา มันหยุดความคิด เอ๊ะ! ทุกข์เกือบตาย เวลาสติขยับขึ้นมาเนี่ยหมดเลย วางหมดเลย พอทำสัมมาสมาธิ จิตตัวเองเป็นอิสระ โอ้โฮ! แล้วถ้าฝึกหัดภาวนามยปัญญา ปัญญามันเกิดขึ้นมา มันเกิดมรรคขึ้นมา พอมันเกิดขึ้นมา มันเป็นความมหัศจรรย์ของใจ

นี่ไง ที่ว่าเทวดา อินทร์ พรหมมาขอฟังเทศน์ๆ ฟังเทศน์เรื่องอะไร ก็ฟังเทศน์ ถ้ามันเป็นสัจจะ เป็นความจริง แต่เวลาพระเทศน์กันๆ ก็เทศน์ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอ่าน เวลาถามขึ้นมาเนี่ย ก็ตำราบอกไว้ว่าอย่างนี้ เราก็ยกกลับไปทีวิชาการที่เราเรียนมาไง พอเราทำอะไรผิดบ้าง อะไรทำผิด เราก็อ้างทางวิชาที่เรียนมาไง ตามตำราเลย ตามตำราเลย...ตำราที่ตำราไง แต่เอ็งทำงานไม่เป็น เอ็งทำงานไม่ได้ ตำราก็ทาง กางสิ

นี่ก็เหมือนกัน ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันก็เป็นแบบนี้แหละ แต่ถ้ามันฝึกขึ้นมาเป็นจริงมันก็เป็นจริงขึ้นมาไง ถ้าเป็นจริงขึ้นมา มันมีชีวิต มันมีความรู้สึก มันมีการพัฒนาการ มันมีวิวัฒนาการ มันโตขึ้นมาไง โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล มันเจริญขึ้นมา บุคคล ๔ คู่ หัวใจดวงเดียวมันเป็นขึ้นไปนะ นี่สัจจะ สัจจะความจริง

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จำเอาไว้ นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สัตว์ป่าควรรออยู่ป่า ปลาควรรออยู่น้ำ มันเหมือนกับโลมา มันขึ้นไปเกยหาด รอน้ำขึ้น เฮ้ย! น้ำเมื่อไหร่จะขึ้นมาสักที กูอยากจะลงน้ำ ตากแดดร้อนเต็มทีแล้ว เหมือนโลมาขึ้นไปเกยตื้น

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า กาลเทศะควรเป็นไปอย่างใด นี่พูดถึงนะ เวลาเทศน์มันก็ได้ประโยชน์นั่นแหละ แต่เมื่อคืน โอ้โฮ! เราได้เยอะมาก กำหัวพญานาค ฉะนั้น เขาถ่ายโทรทัศน์ไว้ บอกว่าให้กูด้วย กูอยากดูว่าเวลากูเรียกร่อง กูร้อง ร้องขอความช่วยเหลือมันทุเรศขนาดไหน เอวัง